

Enstitü : Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Dalı : Mimarlık
Programı : Mimari Tasarım Tezli Yüksek Lisans Programı
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Neslihan DOSTOĞLU
Tez Türü ve Tarihi : Yüksek Lisans – Ekim 20023

ÖZET

AFET SONRASI GEÇİCİ BARINMA MEKANLARINI OLUŞTURAN TASARIM PARAMETRELERİNİN BELİRLENMESİ

Burcu Efe

Barınma, canlılar için en temel ihtiyaçlardan biridir. İnsanlık tarihi boyunca, barınma ihtiyacını karşılamaya yönelik farklı alternatifler üretilmiştir. İlk insanlar, mağaraları ve doğal barınakları kullanarak kendilerini koruma altına almışlardır. Daha sonra, insanlar, çadırlar, kulübeler, evler ve apartmanlar gibi yapılar inşa etmişlerdir. Bugün, dünyanın her yerinde, insanlar barınma ihtiyacını karşılamak için farklı yapılar kullanmaktadır. Ancak, barınma ihtiyacı sadece konut ihtiyacıyla sınırlı değildir. Özellikle deprem, sel, yangın, savaşlar, göçler ya da diğer kriz durumları gibi afetler sonucunda insanlar evlerinden ani bir şekilde ayrılmak zorunda kalmakta ve güvenli bir yerde barınma ihtiyacı duymaktadır.

Afetzedelerin tahribatının minimum düzeye indirilebilmesi ve insanların yaşamlarını normale döndürmelerine yardımcı olmak için hızlı bir şekilde inşa edilebilecek geçici barınma mekanları, acil barınma ihtiyaçlarını karşılanması için önemli bir rol oynamaktadır. Afet sonrası geçici mimari çözümlerin geliştirilmesi sürecinde, afetzedelere yalnızca bir çatı sağlamaktan öte onların yaşam kalitesini artıracak ve günlük yaşamsal faaliyetlerini güven ve huzur içinde devam ettirmelerine destek olacak sağlıklı fiziksel çevreler çevrelerin tasarımına odaklanılması gerekmektedir. Bu çözümler gelecekteki potansiyel afetlere karşı hazırlık süreçlerinde de önemli bir rol oynamaktadır.

Bu araştırma kapsamında, öncelikle geçici barınma mekanları tasarım sürecine odaklanılarak geçici barınma mekanlarının tasarım ihtiyaçlarının belirlenmesi ve bu ihtiyaçların nasıl karşılanması gerektiğine ilişkin teorik bilgilere ulaşılmıştır. Geçici barınma mekanlarının tasarımı için girdi oluşturacak tasarım parametrelerinin belirlenmesi aşamasında, daha önce yapılmış çalışmaların literatür araştırması yoluyla detaylı bir şekilde incelenmesi gerekmektedir. Bu literatür araştırmasının araştırma seçimindeki öznel faktörlerin minimize edilmesi için belirli bir sistem ya da yöntem kullanılarak gerçekleştirilmesi, çalışmanın daha güvenilir sonuçlar elde edilmesine katkıda bulunacaktır. Bu bağlamda, tez çalışmasında birden fazla araştırmanın sonuçlarını nicel olarak birleştirerek analiz etme olanağı sunan meta-analiz yönteminin kullanılması planlanmıştır. Bu yöntem sayesinde, geçici barınma mekanlarının tasarımı konusunda elde edilen veriler daha detaylı ve kapsamlı bir perspektiften analiz edilip geçici barınma mekanlarının tasarımlarına ilişkin parametreler belirlenerek konu ile ilgili gelecekte yapılacak olan araştırmalara ve uygulamalara ışık tutulması hedeflenmiştir. Sonraki aşamada meta-analiz kapsamında değerlendirilen çalışmalarda ele alınan dünyada ve Türkiye’de üretilen seçilmiş geçici barınma mekanı örnekleri, mimari tasarım özellikleri ile belirlenen tasarım parametreleri çerçevesinde bir değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Mevcut örnekler, hazırlanan değerlendirme tabloları üzerinden incelenerek sistematik bir analiz yöntemiyle elde edilen veriler ile belirlenen tasarım parametreleri ile uyumluluğu değerlendirilmiştir. Bu aşama mevcut tasarımların, belirlenen parametreleri ne ölçüde içerdiğini ve bu parametrelerin ne derece uygulanabilir olduğunu objektif bir bakış açısıyla değerlendirme amacını taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Geçici Barınma, Barınma, Afet, Meta-analiz, Tasarım Parametresi

Institute : **Institute of Graduate Studies**
Department : **Architecture**
Programme : **Architectural Design**
Supervisor : **Prof. Dr. Neslihan Dostoğlu**
Degree Awarded and Date: **Master’s Degree – October 20023**

ABSTRACT

DETERMINING THE DESIGN PARAMETERS FOR GENERATING POST-DISASTER TEMPORARY SHELTERING SPACES

Burcu Efe

Shelter is one of the most basic needs for living things. Throughout human history, different alternatives have been produced to meet the need for shelter. Early humans protected themselves by using caves and natural shelters. Later, people built structures such as tents, huts, houses, and apartments. Today, all over the world, people use different structures to meet the need for housing. However, the need for housing is not limited to the need for housing. Especially as a result of disasters such as earthquakes, floods, fires, wars, migrations or other crisis situations, people have to leave their homes suddenly and need shelter in a safe place.

Temporary shelters, which can be created quickly to reduce the destruction of disaster victims to a minimum and help people return their lives to normal, play an important role in meeting urgent shelter needs. Later, in the process of creating temporary architectural solutions, it is necessary to focus on the design of healthy physical environments, not only providing a roof for disaster victims, but also increasing their standard of living and ensuring that daily vital activities continue in safety and peace. These solutions play a very important role in preparing for potential disasters.

Within the scope of this research, firstly, by focusing on the designs of temporary shelter spaces, theoretical information about the design features of temporary accommodation spaces and how to meet this information was reached. At the stage of determining the design parameters entered for the design of temporary accommodation spaces, it is necessary to examine them in detail through a series of literature review. Conducting this literature search using a specific system or method in order to

minimize the subjective factors in the selection of research will contribute to obtaining more reliable results of the study. In this context, it is planned to use the meta-analysis method, which offers the opportunity to analyze the results of more than one research by combining them quantitatively, in the thesis study. Thanks to this method, it is aimed to shed light on future research and applications on the subject by analyzing the data obtained on the design of temporary accommodation spaces from a more detailed and comprehensive perspective and determining the parameters related to the design of temporary shelter spaces. It has been subjected to an evaluation within the framework of the design parameters determined with. The existing samples were examined through the prepared evaluation tables and their compatibility with the design parameters determined by the data obtained by a systematic analysis method was evaluated. This stage aims to evaluate the extent to which the existing designs contain the specified parameters and to what extent these parameters are applicable from an objective point of view.

Keywords: Temporary Sheltering, Shelter, Disaster, Meta-analysis, Design Parameter